

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра іноземної філології та перекладу

СИЛАБУС

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І КРИТИКИ ПЕРЕКЛАДУ /
ISSUES OF THEORY AND CRITICS OF TRANSLATION

Інформація про викладача	
Викладач	Іваницька Наталя
Науковий ступінь	Доктор філологічних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Завідувач кафедри
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул.Театральна, 21 (корпус 2, каб. 14)
Контактний телефон	0973980045
E-mail:	n.ivanytska@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/
Інформація про освітній компонент	
Статус компонента	Вибірковий
Освітній ступінь	Магістр
Навчальний рік	2025/2026
Анотація курсу	Метою вивчення курсу є формування у здобувачів теоретичного підґрунтя критичного осмислення перекладацької компетенції як особливого виду лінгвістичної діяльності, ознайомлення з різними теоріями перекладу, принципами та методами перекладацької діяльності для подальшої трансформації цих знань на вибір перекладацької стратегії та виконання науково-дослідної роботи.
Мова викладання	Українська /англійська
Результати навчання	інтерпретувати лінгвістичну складову перекладу з опертям на теоретико-методологічні засади сучасного перекладознавства; правильно використовувати в професійній діяльності основні термінологічні одиниці формалізації процесу перекладу; визначати повну та часткову еквівалентність, її відсутність; типологізувати рівень «перекладності» визначеної одиниці тексту оригіналу; визначати теоретико-методологічне підґрунтя перекладацьких моделей; критично оцінювати доцільність застосування різних перекладацьких моделей у процесі різних видів перекладу; формулювати принципи, механізми та сферу застосування трансформаційних теорій перекладу; характеризувати основоположні теоретичні засади дискурсивних практик перекладу; декодувати і адекватно відтворювати в мові перекладу прагматичний код висловлення, спираючись на основоположні

	<p>принципи діалогічної моделі дискурсивного перекладу; застосовувати адекватні комунікативні стратегії для декодування й обробки змісту оригінального тексту й породження нового тексту мовою перекладу; визначати різницю між когнітивно-ономасіологічним та когнітивно-семасіологічним підходами до вивчення перекладу; передбачити вплив культурологічних чинників на перебіг і результат процесу перекладу; визначати нормативність і адекватність тексту перекладу з позицій аналізу помилок, ретроспективного /проспективного/ інтроспективного / побічного оцінювання; володіти знаннями основних положень Міжнародних стандартів (ISO 9002; DIN 2345;CEN); визначати хронологію становлення перекладознавства та провідних перекладачів-україністів; характеризувати внесок перекладознавців України у творення теорії, критики, історії та дидактики перекладу як окремих наукових та навчальних курсів.</p>
--	---

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота студентів		
Тема 1. Моделювання процесу перекладу. Поняття моделі перекладу	8	2	2	4	УО, МК, Т	5
Тема 2. Лінгвістичні моделі перекладу	8	2	2	4	ПО, К, КТ	5
Тема 3. Трансформаційні моделі перекладу	8	2	2	4	ПО, К, РМГ	5
Тема 4. Семантичні моделі перекладу	8	2	2	4	УД, МК, Т	5
Тема 5. Комунікативні моделі перекладу	8	2	2	4	УО, ТД, КТ	5
Тема 6. Психолінгвістичні моделі перекладу	8	2	2	4	ПО, УД, Т (або П)	5
Тема 7. Когнітивні моделі перекладу.	8	2	2	4	УД, ТД, Т	5
Тема 8. Когнітивно-дискурсивні моделі перекладу.	8	2	2	4	УО, МК, КТ	5
Тема 9. Культурологічний аспект перекладу.	8	2	2	4	УД, ТД, Т	5
Тема 10. Історія, принципи і критерії наукової критики перекладу.	8	2	2	4	ПО, УД, Т	5
Тема 11. Проблеми і	8	2	2	4	ПО, МК,	5

перспективи наукової критики перекладу					РМГ (або П)	
Тема 12. Нормативні аспекти перекладу. Оцінка якості перекладу.	8	2	2	4	УО, К, Т	5
Тема 13. Класифікація перекладацьких помилок.	10	2	2	6	ПО, МК, РМГ	5
Тема 14. Штучний інтелект у перекладознавстві	10	2	2	6	ПР	5
Тема 15. Сучасні підходи до методології критики різножанрових перекладів	10	2	2	6	ПО, МК, КТ	5
Тема 16. Сучасні концепції творчості у перекладі (за О.В. Ребриєм)	10	2	2	6	УО, ТД, Т	5
Тема 17. Становлення та розвиток перекладознавства в Україні.	14	2	2	10	ПР	5
Індивідуальне задання	30			30	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100

Підсумковий контроль-екзамен

Поточний контроль / критерії оцінювання	<p>Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: УО – усне опитування на практичних заняттях – 2 бали. ПО – письмове опитування на практичних заняттях – 2 бали УД – участь у дискусії – 2 бали. К – кейс-стаді – 2 бали. МК – складання ментальної карти – 2 бали. ТД – термінологічний диктант – 2 бали. КТ – комп’ютерне тестування – 1 бал. Т – тестування – 1 бал. РМГ – робота в малих групах – 1 бал. П – презентація – 5 балів. ПР – розробка проєктного завдання – 5 балів. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (курси на платформі Prometheus або на інших сервісах – 3 бали; оцінка якості перекладу художнього /публіцистичного тексту – 4 бали; участь у наукових заходах – 5 балів; есе на одну із запропонованих тем – 3 бали).</p> <p>Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.</p>
Основні літературні та інформаційні джерела	<ol style="list-style-type: none"> Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу: монографія / за заг. ред. С.М.Амеліної. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 470 с. Ворова Т. П. Теорія і практика перекладу: традиційний погляд на дисципліну. <i>Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету</i>. 2021. С. 117-121. Дерік І. Теорія та практика перекладу. Аспекти перекладу: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня першого, другого, третього та четвертого років навчання денної та заочної форми навчання. Одеса: Університет Ушинського, 2022. 246 с. Іваницька Н.Б. Англомовні фільмоніми в українському перекладі.

	<p><i>Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2021. Т. 32 (71). № 4. Ч. 2. С. 103-111.</i></p> <p>5. Іваницька Н.Б. Лінгвоперекладознавчі аспекти вторинного тексту. <i>Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов : збірник наукових праць. 2019. Вип. 15. С. 66-74.</i></p> <p>6. Черноватий Л.М. Енциклопедія перекладознавства. Том 1=Handbook of Translation Studies. Volume 1. Вінниця: Нова книга, 2021. 456 с.</p>
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Організація навчального процесу відбувається відповідно до положення «Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти».
Відпрацювання пропусків занять	Здобувачі вищої освіти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються в системі Moodle через виконання закритих та відкритих тестів та з обов'язковим наданням протоколу відпрацювання.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	<p>Дотримання політики академічної доброчесності є обов'язковою відповідно до положення «Про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти».</p> <p>Здобувачі повинні САМОСТІЙНО виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей), уникаючи академічного плагіату, самоплагіату, академічного шахрайства; фабрикації; фальсифікації, списування, обману, хабарництва.</p> <p><u>Під час контрольних заходів порушенням вважається:</u></p> <p>використання заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо); проходження процедур контролю знань підставними особами; списування; повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> оголошення попередження; повторне проходження оцінювання (іспит, тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії;

	<p>відрахування з інституту.</p> <p>Викладач зобов'язується використовувати чіткі і зрозумілі методи оцінювання, вчасно інформувати та обґрунтовувати отримані бали для об'єктивного оцінювання навчальних досягнень.</p>
<p>Інші складові політики компонента</p>	<p>Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим.</p> <p>Вивчення кожної теми закінчується оцінюванням за відповідними формами контролю.</p> <p>Самостійна робота перевіряється протягом семестру після узгодження її обсягу.</p> <p>Дедлайн для подання індивідуальних завдань – передостаннє практичне заняття відповідно до затвердженого розкладу занять.</p> <p>Врегулювання конфліктних ситуацій відбувається згідно Положення ВТЕІ про врегулювання конфліктних ситуацій</p>

Затверджено на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу (протокол № 13 від 23.12.2024).

Науково-педагогічний працівник

Наталя ІВАНИЦЬКА

Завідувач кафедри

Наталя ІВАНИЦЬКА